

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Ministry of Communication and Transport
Directorate of Civil Aviation

Događaj:	Roda na poletno – sletnoj stazi
Datum, vrijeme i mjesto događaja:	02.06.2022. godine, aerodrom
Učesnici u događaju i njihovo stanje:	<ul style="list-style-type: none">- Vazduhoplov- Ptica (roda)
Opis događaja:	Vazduhoplovu je dato odobrenje za voženje preko spojnice i izlazak na pistu, za polijetanje. U tom momentu kontrolor letenja uočava rodu na sredini piste, preko puta tornja. Zaustavlja vazduhoplov na liniji pripreme, a Aerodromsko preduzeće obavještava o rodi i odobrava im izlazak na pistu. Pet minuta pokušavaju da je otjeraju petardama, ali se stalno vraća. Konačno odlijeće iza tornja. Vozilo AP se sklanja sa piste i avion konačno polijeće.
Opis postupaka učesnika u događaju:	
Okolnosti pod kojima se događaj desio:	

<p>Preduzete mjere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stručno lice kontrole letenja je obavjestilo BHDCA o ovom događaju. Sprovedena je istraga ovog događaja. <p>Zaključak:</p> <p>Dana 02.06.2022.godine kontrolor letenja na dužnosti na je dao vazduhoplovu odobrenje za voženje preko spojnice i izlazak na pistu, za polijetanje. Uočava rodu na sredini piste, daje instrukciju da se vazduhoplov zaustavi na liniji pripreme i obavještava aerodromsko preduzeće o uočenoj ptici.</p> <p>Po obavještenju dežurnog kontrolora letenja, od strane aerodromskog preduzeća je odmah izvršen izlazak na dio piste gdje je uočena ptica, a kontrolor na dužnosti vazduhoplovu daje odobrenje za izlazak na pistu.</p> <p>Osoblje aerodromskog preduzeća je petardama uspjelo otjerati pticu, nakon čega je njihovo vozilo napustilo PSS.</p> <p>Vazduhoplov je bezbjedno poletio.</p> <p>Od strane Safety Manager-a aerodroma na kome se desio ovaj događaj, dostavljene su sledeće informacije o preduzetim radnjama:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Opisani događaj je evidentiran u evidenciji o prisustvu ptica i životinja, u kojoj je konstatovano da je ptica otjerana korištenjem petardi dana 02.06.2022. godine, a događaj je zaveden u aerodromsku bazu podataka o događajima i rizicima. -Radnici aerodromskog operatora redovno obilaze aerodromski kompleks, u cilju zaštite od ptica i primjenjuju sve raspoložive tehnike rastjerivanja, uništavanja staništa i činjenja lokacije neprivlačnom pticama. -Za konkretni događaj nema novih korektivnih aktivnosti, budući da su primjenjene sve propisane tehnike zaštite od ptica. <p>Kontrolor letenja na dužnosti je postupio prema svim propisanim procedurama, u kojima su opisane ovakve ili slične situacije.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Stručna lica SMD-a su izvršila analizu ovog događaja.
---	--

<p>Indeks procjene rizika i razlog: (Vidjeti Prilog 2, 3. i 6 ovog Uputstva)</p>	<p>3D prema ICAO matrici</p> <p>Ovaj događaj nije značajno ugrozio bezbjednost letenja (Safety) ali je prouzrokovao smetnje koje su se odrazile na kašnjenje aviona u polijetanju, a zbog tjeranja ptice sa PSS. Ovakva vrsta događaja nije mnogo vjerovatna da će se desiti ali postoji mogućnost.</p>
<p>Prijedlog mjera prevencije: (Bezbjednosne preporuke)</p>	<p>Preporučuje se da aerodromi posvete pažnju preventivnom djelovanju i sistematskom i permanentnom provođenju propisa, koji utvrđuju ponašanje svih učesnika vazdušnog saobraćaja, u vezi kontrole pojave ptica na aerodromima.</p> <p>U periodu vegetacije potrebno je pojačati mjere i aktivnosti na rastjerivanju ptica na aerodromima i njihovoj bližoj okolini.</p> <p>Sredstva koja aerodromi mogu koristiti u cilju rastjerivanja ptica su: plinski topovi, vozila sa instaliranom sirenom koja ispušta krike predatora, vazdušne puške, izdresirani jastrebovi.</p> <p>Preporučuje se da predstavnik BHANSA-e ovaj događaj prezentuje na Komitetu bezbjednosti aerodroma, sa naglaskom na obaveze aerodromskog operatora propisane dokumentom "Pravilnik o aerodromima", koje definišu ovu problematiku i u skladu sa "Sporazumom o koordinaciji između BHANSA – aerodrom", a u cilju predupređenja mogućeg ugrožavanja bezbjednosti vazdušne plovidbe.</p>
<p>Prijedlog drugih mjera:</p>	
<p>Da li je potrebno dalje ispitivanje događaja: DA/NE (dati obrazloženje)</p>	
<p>Potpis imenovanog lica koje je radilo na obradi i analizi događaja i datum: (Ako na obradi i analizi radi više imenovanih lica)</p>	<p>Ilija Savatić,</p>
<p>Potpis v.d. rukovodioca Odjeljenja i datum:</p>	<p>Vladimir Ćeklić,</p>